

Že cingajo,

šaula se je

začnila

STR. 2

»K tebi, žena,

pohiti naj

pesem«

STR. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 12. septembra 2013 ☀ Leto XXIII, št. 37

Monošter: Porabski den 2013 pa Svetovni festival praženi krumpičov

Na letošnjem Porabskom dnevi je dišalo po krumpičaj pa po dobri vauli

Plac pred varaškov baročnov cerkvijov že dolgo nej vido telko lidi kak na prvo soboto v septembra. Ništrni so tak pravli, ka se je tu v ednom dnevi obrnauo 2000 lidi, dapa bili so takšni tō, steri so tak ocenili, ka ešče več. Nagnauk sta potekala dva programa, Porabski den pa Svetovni festival praženi krumpičov. Porabske slovenske organizacije vsikšo leto čakajo domau tiste Slovence, steri so ali zavolo krūja ali zavolo lūbezni zapistili svojo rojstno krajino, da bi se srečali s tistimi, steri so doma ostali po slovenski vasnicaj. Na letošnjo srečanje, steroga je organizirala Zveza Slovencev na Madžarskem, je prišlo kauli 350 lidi iz vsej koncov rosaga. Na Festival praženi krumpičov je prišlo 45 ekip, pražilcov, steri so v Varaš prinesli takšno veseldje, kakšnoga je mesto pri Rabi več dolgo nej vidlo. Pa dosti svojji padašov.

Med tejm časom, ka so pražilci pripravlali, pražili (na stau fele formo) svoje krumpiče, so drugi v baročnoj cerkvi poslušali sveto mešo, stero je darūvo dekan, odranski župnik Lojze Kozar.

Po svetoj meši sta predsednica Društva praženi krumpičov *Eugenija Lazarini* pa varaški župan *Gábor Huszár* odprla svetovni festival, vse goste je pozdravo

Na Porabskom dnevi pa Svetovnom festivali praženi krompičov se je cejli den obrnauo kakši 2000 lidi

V takšni vólki ponvaj so se pražili krompičke, edni so dali vcūj lük, drugi papriko, tretji gren... Žmajov je bilau telko, kelko je bilau ekip

predsednik Slovenske zveze *Jože Hirnök* tō, ranč tak kak udeležence Porabskoga dneva. Na Porabski den je prišla ministrica za Slovence v zamejstvi pa po svejti *Tina Komel*, stera je v svojom pozdravnom guči vōzdignila, ka so odnosi me Vogrsko pa Slovenijo konstruktivni pa v takšnom duhi de potekala seja madžarsko-slovenske mešane komisije. Med gosti smo leko pozdravili ešče nauvo veleposlanico v Budimpešti *Ksenijo Škrilec*, generalnoga konzula v Varaši *Dušana Snoja* pa *Andrása Bertalana Székelya* z Ministrstva za človeške vire (EMMI).

Po pozdravaj se je prejkdalo priznanje »Za Porabje«, letos sta ga dobile *Ilonka Braunstein* z Gorenjoga Senika, stera dosti napravi za tau, naj bi se stare meštrije nej pozabile, pa sekretarka Slovenske zveze *Gyöngyi Bajzek* za vsestransko kulturno delovanje.

Program se je nadaljevau z nastopom kulturni skupin. Popodneva so si lidge leko poglednili varaški muzej ali se odpelali k križi v Moudincaj, se s pomočjauv školnika *Bojana Jandrašiča* spoznavali z zvezdami, večer pa plesali na muziko ansambla Horizont.

(Več o programaj v naslednji novinaj.)

Marijana Sukič

Že cingajo, šaula se je začnila

Šaulski zvonec je 2. septembra zacingo na bejdvej porabski dvojezični osnovni šaulaj, na šteraj leko tak šaularge pa škonicke kak stariške čakajo, ka dosta vse ovak baude. O nauvom šolskom leti smo se pogučavali z ravnateljicama bejdvej porabski osnovni šaul pa s predsednikom krovne organizacije.

Na začetki šaulskega leta v Števanovci smo včasik na pamet vzeli, ka so že rano začnili vrtati, bejliti pa keliti v vrnjom štauki. Kak nam je ravnateljica šaule Agica Holec 2. septembra povödala, je šaula dobila penezze od Ministrstva za človeške vire (Emmi), ka bi gorobnauvili vecene pa gde se mujvajo mlajši. »Januara se je Državna slovenska samouprava zglasila na razpis ministrstva. Na penezze smo mogli dosta čakati, z delom so leko majstri začnili samo na konci julija. Vse so porušili pa zdaj na nauvo zidajo. Zavolo toga mo leko šaulo začnili samo en keden kisnej« - je raztomačila ravnateljica pa dale gučala: »Na šauli mamoo osem klasov, vsikši de se v ejkstra učilnici, sobi včiu. Dosta mlajšov mamoo, zatok smo mogli obedovalnico tö za razred preknapravit. Zgučali smo se s plebanošom, pa so nam cerkvene kotrige dopustile, ka mamoo künjo pa jedilnico na farofi. Tam do mlajši več mesta meli.«

Na števanovskoj šauli je včejnjé začnilo 52 šaularov, od toga odi v prvi klas šest mlajšov. »V domanjom vrtci ranč ednoga smo nej meli, zatok so na šaulo prišli trgé pojbičke pa tri dekle z Varaša, Rábafüzesa, Rönöka pa Rátóta« - je povödala Agica Holec pa cüjdala: »Zdaj že v sedmi klasaj mamoo dvojezični pouk, pri šterom de nam dale pomagala slo-

venska leranca-asistentka s 16 vörami slovenskoga gezika.«

Z nauvim zakonom o šolstvi se je od letošnjoga septembra dosta spremenilo

Otvoritev šaulskega leta na Gornjem Seniki

na vsej šaulaj. »Vsi šaularge morajo ostati na šauli do 16. vöre. Samo ravnateljica leko dá dopüşčenje, ka prva déjo domau. Mi mamoo vsefelé krožke, tak ka gvüšno malo takši bau, šteri do leko prva domau

Števanovska šaula se je tö napunila z mlajšami

šli. Škonicke pa morejo biti kedensko 32 vör na šauli, tau znamenüje najmenje šest vör na dén. Če v ausmoj začnemo, morajo ostati do pau tretje« - računa ravnateljica.

Vzdrževalec (fenntartó) števanovske šaule (vküper z gorenjesinčarsko) je že edno leto Državna slovenska samouprava. Agica Holec je rada tomi, ka so šaulo prejkvzeli: »Več penez smo

dobili kak pod prejšnjim vzdrževalcom. Moramo pa bole skrb meti na kvalliteto dela pa včenjá, smo dvojezična šaula, bole se moramo trüdit. Vsikši

škonik mora znati slovenski, napraviti izpit, tau naprejpiše zakon.« Zvün finančne pa nüdi vzdrževalec ovaško pomauč ranč tak, pravi števanovska ravnateljica: »Od državne samouprave dobimo dosta

pomoči. Vsikši den mi pomorejo pri ravnatelskom deli, ka znajo, ka nemam pomočnika. Knjigovodkinja (könyvelő) tö odi dvakrat na keden pomagat.« Na Državnoj slovenskoj samoupravi škejo dosegniti bauške znanje slovenskoga gezika tak pri mlajšaj kak pri škonikaj, pravi predsednik Martin Ropoš. »Začnili smo že drügo šaulsko leto, malo že vidimo, ka je

dobro pa ka bi leko bauške bilau. Na začetki je bilau žmetno s financami, depa tau se je rejšilo, dvej šauli sta eške zvün penez za delovanje dobili za investicijo tö. Na slejdnjoj seji DSS smo se odlaučili, ka ponüdimoo gezikovno pomauč ranč tak. Začnili smo organizirati, ka bi leko vsikši škonik, šteri vči na dvojezični šaulaj, s kem prva napravo gezikovni izpit, vižgo. Tak vövüdi, ka se skoro vsi škonicke podajo za včenjë, pa želejmo, ka dosegnemo tisto minimalno, ka zakon naprejpiše pa mi vzdrževalci tö pričakujemo« - je tapravo predsednik Ropoš pa cüjda: »Od septembra mamoo škonicke po zakoni, šteroga je sprejeu parlament, višiše plače. Vsikši den čakamo, ka nas pozovejo z ministrstva, kak bau s tem, ta višiša plača pa gvüšno bau na začetki oktobra pri sodelavcaj šaul.«

Na drügoj, vekšoj dvojezičnojšauli na Gorenjom Siniki mamoo telko mlajšov, kelko so že dvajsti lejt nej meli. »68 šaularov mamoo, od toga devet v prvom klasi. Nauvi mlajši so iz porabski vesnic pa z Varaša, depa vsi mamoo slovenske korenjë« - je vöpostavila ravnateljica DOŠ Jožefa Košiča Ildiko Dončec Treiber pa dale gučala: »Gda staupi dejte na našo šaulo, grata naš učenec, se včasik začne včiti v bejdvej gezikaj. Če se stariške glijajo, je za nji dober naš slovenski šaulski program, njine mlajše mi z veseldjom gor-prijamo. Že lanjsko leto so bili vsi mlajši na šauli pri dvojezičnom včenjej, dale tö tak bau.«

Na Siniki ranč tak čütijo spremembe šaulskega zakona. »Nauve učbenike mamoo pa nauve predme-

te. V prvom klasi so na priliko nutvpelali vöronavuk ali etiko - za šteroga se stariške odlaučijo. Ovak pa je s slovenskim včenjom tö: 1. pa 5. klas má od letos samostojni predmet spoznavanje slovenstva (népismeret). Tak mamoo šaularge zvün 5 vör slovenskoga gezika pa vsej dvojezični predmetov eške eno vöro spoznavanja« - je povödala ravnateljica.

Šaularge mamoo sploj dosta prednosti na bejdvej dvojezični šaulaj, štere so ostale pod nauvim vzdrževalcom ranč tak. »Nej trbej plačati za šaulske knige, za vozovnice za autobus, za dvečerka se šenki spravlamoo ž njimi na krožkaj, ali pa leko povejmo tabore pa izlete po Sloveniji. Mlajši dobivajo sadje pa mlejko. Tau ostane eške dale tak. Vzdrževalec šaule, sodelavci Urada DSS trnok dosta delajo na tem, ka aj bi s kem več pridobili za šaulare v bejdvej vesnicaj. Depa na tau tö skrb mamoo, ka aj bi dvej šauli delali po zakoni, zatok mamoo pomauč z vogrske strani ranč tak. Lanjsko šaulsko leto smo končali uspešno, vüepam, ka vzdrževalec tö tak brodi pa leko eške dale vküper delamo, ka aj bi mlajši s kem več znanja pridobili na šaulaj« - je skončala Ildiko Dončec Treiber.

Dosta vse je ovaško gratalo v žitki šaularov pa njini škonikov od letošnjoga septembra. Vüpajmo, ka do tau takše spremembe, štere do pozitivno vplivale na včejnjé slovenskoga gezika na bejdvej dvojezični šaulaj. Vejpa letos več ne moremo povödati, ka bi premalo šaularov bilau, tak leko računamo, ka de s kem več mladi z veseldjom gučalo slovenski.

-dm-

Ljutomer: 50-letnica Gimnazije Franca Miklošiča

ENA REDKIH ŠOL V SLOVENIJI, KI DELUJE V IDEALNIH RAZMERAH

Z odlično obiskano in skrbno pripravljeno slavnostno akademijo je Gimnazija Franca Miklošiča v Ljutomeru počastila 50-letnico delovanja. Na slovesnosti so se zbrali nekdanji in sedanji dijaki, profesorji, ugled-

natelj Zvonko Kustec. Da je v teh besedah več kot zrno resnice, je potrdil minister za izobraževanje, znanost in šport dr. Jernej Pikalo, ki je izpostavil informacijo, s katero so mu postregli sodelavci ministrstva, in

ustvarimo. Slovenija razen naravnih lepote, marljivih in učečih ljudi nima drugih orodij za uveljavitev naših interesov. Velja obče soglasje, da imamo kot družba in država prihodnost samo kot učeča se družba.» Predsednik države je izrazil tudi prepričanje, da bodo učenci, dijaki in študenti morali šolske torbe kmalu zamenjati s sodobnimi tehničnimi pripomočki, z dosežki sodobne komunikacijske tehnologije. Boruta Pahorja, je mogoče zaključiti iz povedanega v Ljutomeru, skrbi, kako je z vzgojo v šolah, v izobraževalnem sistemu nasploh. »Morda je stremljenje po, kot smo včasih rekli, ideološko nevtralnemu šoli preraslo v nek položaj, ko se namenja vzgoji premalo pozornosti.«

Nastajanje ljutomerske gimnazije so spremljali številni organizacijski in politični zapleti, vendar je bilo nekaj posameznikov, ki so vztrajali in uspeli. Začeli so z dvema prvima razredoma, število dijakov se je začelo povečevati v šolskem letu 1991/1992, največ, 567 jih je bilo v šolskem letu 2005/2006, zdaj jih je okoli 500, vseh je bilo do zdaj nekaj čez 3500. Po rezultatih, ki jih v Sloveniji merijo s številom zlatih maturantov in tudi po drugih dejavnostih, zlasti v sodelovanju s številnimi tujimi šolami in strokovnjaki, se ljutomerska gimnazija uvršča v državnem merilu v sam vrh.

Pomemben delež k izstopajočim rezultatom prispevajo tudi ravnatelji. Doslej se jih je zvrstilo pet: že pokojna mag. Drago Novak in Osvald Tučič pa Boris Zrelec, dr. Ivan Rihtarič in sedanji Zvonko Kustec, ki je kolegom ali posthumno njihovim zastopnikom v zahvalo izročil kipec Franca Miklošiča, delo akademske kiparke in slikarke Irene Brunec – Těbi. Pod režijskim vodstvom Irene Štuhca so v odličnem kulturnem programu sodelovali dijaki in profesorji.

ERNEST RUŽIČ

Slavnostno akademijo so počastili tudi ugledni gostje: akademikinja dr. Zinka Zorko, prorektorica Univerze Maribor, dr. Mihaela Koletnik, ministra Dejan Židan in dr. Jernej Pikalo, ravnatelj Zvonko Kustec, predsednik Slovenije Borut Pahor, županja Ljutomera Olga Karba, Marta Novak, in nekdanja ravnateljica Boris Zrelec in dr. Ivan Rihtarič.

ni gostje, predsednik države Borut Pahor, minister za izobraževanje, znanost in šport dr. Jernej Pikalo, podpredsednik slovenske vlade mag. Dejan Židan, številni pomurski župani, poslanci in drugi obiskovalci, ki se zanimajo za delo edine srednje šole v osrčju Prekije.

»In prav okrog obletnice so priložnost, ko se s kritičnim očesom ozremo v preteklost, jo pretehtamo in se opogumljeni z doseženim zazremo v prihodnost. Leto 2013 zaznamujeta dve za našo pokrajino in slovensko državo pomembni obletnici – 200. obletnica rojstva jezikoslovca dr. Franca Miklošiča in 50-letnica delovanja Gimnazije Franca Miklošiča Ljutomer. Na gimnaziji smo ponosni na to dolgo, pogosto strmo pot, ki smo jo prehodili, in na toliko večje dosežke, ki smo jih dosegli z vztrajnostjo, inovativnostjo, znanjem in neprecenljivim gonilom, ki kot divja voda žene kolo polstoletne zgodovine: biti moder v besedah in še modrejši v dejanjih,« je z upravičenim ponosom povedal sedanji rav-

sicer, da na šoli »ni finančnih problemov, ni organizacijskih problemov, ni statusnih problemov, gimnazija je takorekoč ideal vsakega ministrstva. Ima stabilen vpis, ima odlično vodstvo...« Kakor je odlična šola, tako odlični so tudi dijaki, kar kaže tudi podatek iz obsežnega zbornika *Naših 50 let - Z znanjem ponosni v prihodnost*, da je med dosedanjimi diplomanti kar 37 doktorjev znanosti različnih področij od družboslovja do tehnike, čeprav spada šola z nekaj manj kot 500 dijakov v vseh letnikih, med manjše v Sloveniji.

Predsednik države Borut Pahor je v govoru poudaril pomen znanja in vzgoje. Ob jezikoslovcu dr. Francu Miklošiču, je omenil še druge znane osebnosti iz tega prostora, denimo Stanka Vraza, Karla Grosmana, Janeza Pucha, Edvarda Kocbeka, Bratka Krefta »... Slovenci smo majhna nacija, zato bomo svojo samobitnost lahko ohranili samo z znanjem. To je skoraj edina konkurenčna prednost, ki si jo lahko v tem globalnem svetu

LITANIJE PRI KAPELICI V OTKOVCIH

V organizaciji Društva za lepšo vas in ohranjanje tradicije smo z aktivnim sodelovanjem vaščanov 18. avgusta 2013 pri otkovski kapelici organizirali in izvedli proščenje.

Litanije je vodil župnik Tibor Tóth, prazničnost dogodka pa so poudarile članice števanovskega cerkvenega zbora s prelepim petjem slovenskih in madžarskih cerkvenih pesmi. Na praznik – ki ima večletno tradicijo – so se Otkovčani in člani društva aktivno pripravljali, in so bili seveda tudi prisotni na prireditvi. Gospodu župniku in cerkvenemu zboru

no, in sledilo je prijateljsko druženje, v okviru katerega smo jim ponudili peciva, ki so jih pripravili vaščani. Naša zahvala

Otkovska kapelica

Pri litanijah, ki jih je molil župnik Tibor Tóth, so peli člani števanovskega cerkvenega zbora

se tudi tokrat zahvaljujemo za sodelovanje.

Župnik Tibor Tóth je povedal, da si bo prizadeval tudi za obnovo otkovske kapelice in je prosil za pomoč vaščane. Pri

gre vsem vaščanom in članom, ki so prispevali k uspehu naše prireditve, še posebej ženskam, ki so pripravile okusna peciva, prodajalki teti Annuš za zagotovitev prostora in članici pred-

Prijateljsko srečanje je potekalo ob trgovini

litanijah so se v lepem številu zbrali tako prebivalci Števanovcev kot tudi gostje iz drugih vasi ter iz Monoštra.

Po litanijah so se udeleženci zbrali v centru vasi, pred trgovini-

sedstva Društva Renati Zankoč za koordinacijo programa in seveda tudi vsem udeležencem, ki so se odzvali našemu vabilu in so s svojo prisotnostjo počastili našo prireditev.

OD SLOVENIJE...

Blejski strateški forum

Na Bledu je potekal osmi strateški forum, mednarodna konferenca, na kateri se je letos zbralo 50 udeležencev iz 50 držav. Poleg številnih politikov, gospodarstvenikov in akademikov z vsega sveta sta na forumu, ki je potekal pod skupnim naslovom Spreminjajoča se Evropa v spreminjajočem se svetu, sodelovala tudi avstrijski in slovenski predsednik, Heinz Fischer in Borut Pahor. Forumu sta se udeležila tudi slovenska premierka Alenka Bratušek in italijanski premier Enrico Letta, poleg tega pa še okrog 30 ministrov iz različnih držav.

Evropska unija se ne sooča le s finančno-gospodarsko krizo, ampak tudi z vprašanjem svoje vloge v svetu, z dilemami o nadaljnjem notranjem povezovanju in z izzivom, kako odločanje o pomembnih vprašanjih in o izbiri evropskih voditeljev približati svojim državljanom. O tem so po odprtju osrednjega dela osmega blejskega foruma govorili tudi Heinz Fischer, Borut Pahor in Enrico Letta.

Letta je povedal, da je njegova država najprej namenila petdeset milijard evrov za reševanje drugih držav v območju evra, zdaj pa mora italijanske državljanke pozivati k zategovanju pasu, da ta denar nadomestijo. Njegova misel ni bila, da ne bi smeli pomagati, ampak da je bilo to potrebno, ker je Evropa prepozno sprejela odločitve, da bi takšne scenarije preprečila. Fischer je opozoril, da je šla združena Evropa skozi silovite spremembe, saj se je začela s šestimi članicami, "ko so se lahko njeni voditelji posedli ob kamin, kakšno pokadili in se domenili o rešitvah, danes pa jih je osemindvajset in je to nemogoče, pa še kaditi ne smejo". Pahor, ki je že na forumu pred dvema letoma predlagal začetek razprave o Združenih državah Evrope, je ocenil, da to ni edina mogoča ideja o prihodnosti Evrope, je pa dober poskus, da se iz nje izpelje vizija prihodnosti. Ta ne sme temeljiti na ideji talilnega lonca, ampak na spoštovanju različnih identitet držav članic. Vizija je nujna, če naj se izognemo, da bo na volitvah prihodnje leto prevladal evroskepticizem.

»K tebi, žena, pohiti naj pesem«

Že 15 lejt se padašivamo sombotelski Slovenci s *Cankovčani*. Vsikšo leto nesemo venec h kipu (szobor) Avgusta Pavla, šteri stogi na glavnom

lali na izlet po Prekmurji. Poglednili smo obnovljeni *Tropski vrt v Dobrovniku* z vnaugimi tropskimi rastlinami in orhidejami. V *Bogojini*

dauv, smo pili iz nje, pa eške domau smo tō prinesli malo. Kauli vretine je 26 energetski točk za 26 betegov. Vsikši od nas je najšo svojo točko in je tam stau en cajt. Vūpamo se, ka nam je na asek bilau. Po pauti nazaj na Cankovo

pisateu in prevajalec. Njegovo najbolje erično delo je »*Nauvi Zákon ali Testamentom Gospodna nasega Jezusa Kristusa zdaj oprvics z Grcskoga na sztári szlovenszki jezik obrnyeni po Stevan Kűzmicsi Surdanszkom*

Pri Avgustu Pavli: Sandra Pörš, Hilda Vogrinčič, Marija Kozar, Judita Pavel, Drago Vogrinčič

trgi med rojstno ižo Avgusta Pavla in ižo stari starišov žene Irene Benkő. Vmejs je pa Vila Vogler, inda gostilna, gde sta se njiva dva spoznala. Una je bila 15 lejt stara, un pa je odo že na univerzo v Budimpešti.

Kleti bau 100 lejt, ka sta se oženila v monoštrskoj cerkvi (4. 4. 1914). Za toga volo smo se letos spomnili žene Avgusta Pavla, štere stariške in stari stariške so ranč tak bili doma s Cankove. Irena je ojdlka k starim starišom na počitnice, Avgust pa k starišom. Tak sta se te na Cankovi spoznala. Avgust Pavel je biu že skor 50 lejt star, gda je začno pisati pesmi. Med njimi tūdi lūbezenske pesmi svojoj ženi. Edno od te pesmi sta letos na

Cankovi gorprištejla *Judita Pavel* v madžarščini in *Marija Kozar* v slovenskom prevodi Lojzeta Kozarja starejšega (Énekek éneke - Visoka pesem). Po tistom sta položila venec podpredsednica sombotelskega Slovenskega kulturnoga društva Avgust Pavel *Ani Bočkor-Aranyi* in svētnik Sombotelske slovenske samouprave *Rudi Čer*.

Cankovski padaši so nas pe-

lali na izlet po Prekmurji. Poglednili smo obnovljeni *Tropski vrt v Dobrovniku* z vnaugimi tropskimi rastlinami in orhidejami. V *Bogojini*

lali na izlet po Prekmurji. Poglednili smo obnovljeni *Tropski vrt v Dobrovniku* z vnaugimi tropskimi rastlinami in orhidejami. V *Bogojini*

Sombotelčani pri spominskem kamli Števana Kűzmiča

Kristuša, iz njega pa »vöženejo« štiri kuste vejke - štirge apoštoli. Cerkev je zozido erični slovenski arhitekt Jože Plečnik med 1924-27.

Od cerkve smo se odpelali h kapejli sv. Vida pri Bukovniškom jezери. Paulek kapele je vretina, s štere takša voda je vöteče, ka več fele betege ozdravi. Najbole valá za oči, dapa za želaudec je tō dobra. Fejst smo si oči vözaprali z vo-

Pri sv. Vidi

smo se stavili v vesi *Strukovci*. Pri rojstni iži *Števana Kűzmiča* je spominski kamen, na šterom piše po domanje:

F. [arari. 1771. « S svojimi knjigami v domanjoj slovenskoj rejči je pokazo, ka v našoj rejči se tō leko pišejo knige.

Od tistoga mau so začnili drūgi evangeličanski in katoličanski dūhovniki pa drūgi vönavčeni lidgé tō pisati v domanjoj rejči. Pa eške gnes na den pišemo po domanje v naše novine Porabje, v kalendar pa knige Slovenci na Madžarskom.

Na Cankovi so nas čakali stari prijateli in cankovska folklorna skupina. Vküper smo plesali in spejvali, slovenski pripovedjali. Za lejpi sunčen den in lejpi program se zavalimo

organizatorom: predsednici Turističnega društva *Hildi Vogrinčič*, županu občine *Dragu Vogrinčiču*, profesorju *Janku Duriču* in predsednici KD Avgust Pavel *Sandri Pörš*. Vsikšo paut nam pokažejo nika nauvoga, vsikder se kaj leko navčimo iz naše včupne zgodovine. Sombotelski Slovenci mo se drūgo leto potrudili, aj njim kaj nauvoga pokažemo.

»Zagvüsno etoga vezdesnyega cslovecsanzkoga naroda sztalnoszt je taksa: da veksi tau nyega more zado volen biti sz tisztim jezikom, steroga sze je vu onoj krajini, vu kateroj zsive, nücati i na szvoj haszek obracsati od majncena navcso.« (iz Predgovora k Nauvemu Zákonu).

Števan Kűzmič je biu evangeličanski dūšni pastir, škonik,

Marija Kozar

Obnova in elektrifikacija železniške proge Pragersko - Hodoš

KDAJ S 160 KILOMETRI NA URO PO GORIČKEM?

Napovedi o pomenu ponovne železniške povezave med Slovenijo in Madžarsko – progo sta odprla maja 2001 tedanji in sedanjí premier Madžarske Viktor Orbán in pokojni slo-

elektrifikacijo, na Goričkem pa se pripravljajo na ta dela oziroma so z njimi že začeli, kar pomeni, da slovenska stran močno zaostaja za madžarsko, ki ima progo na svojem

Postavljanje temeljev za elektrifikacijo proge proti Hodošu

venski premier dr. Janez Drnovšek – so se uresničile le deloma. Kolikor toliko je uspešen tovarni promet, še najbolj po zaslugi Luke Koper, medtem ko se je slovenska stran zaradi prenikajočega števila potnikov odločila za ukinitve povezave med Ljubljano – Mursko Soboto in Budimpešto.

ozemlju elektrificirano. V Prekmurju se zapleta tudi pri elektriki ali natančneje, probleme je povzročila občina Puconci, ker vztraja, da morajo del daljnovoda do transformatorske postaje v Mačkovcih, namenjene tudi za železnico, speljati pod zemljo, kar je bistveno dražje od

Morda pa bodo kdaj – le – vozili táki vlaki med Mursko Soboto in Budimpešto, kot je ta, ki je v Monošter pripeljal iz Avstrije

Glede na hitrost in kakovost potniških vlakov na slovenski strani je skoraj razumljivo, da se je premalo ljudi odločalo za pot v Budimpešto z vlakom.

Pred štirimi leti so v Sloveniji začeli resneje razmišljati o posobitvi in elektrifikaciji proge na 109 kilometrih med Pragerskim in Hodošem. Za ta dela, ki naj bi bila končana do konca leta 2015, bodo porabili 329 milijonov evrov, od tega bo 166 milijonov iz evropskih skladov. Del proge so obnovili in pripravili za

zračnega voda. Električni drogovi bi, tako civilna iniciativa (v Sloveniji civilne iniciative o vsem vse vedo?!), kazili pokrajino. Predvideno je tudi, da bi po obnovljeni in elektrificirani progi vozili vlaki s hitrostjo tudi 160 kilometrov na uro, zdaj vozijo več kot pol počasneje. Če bo temu res tako in se bodo Slovenske železnice modernizirale s sodobnimi vlaki, takimi, kot vozijo, denimo iz Avstrije skozi Monošter do Sombotela, nekateri pa do Budimpešte, bodo gotovo imele več potnikov.

Tekst in foto: E. Ružič

Pismo iz Sobote

Smetje

Gnesden je najbolje naprej valaun biznis. Zvekšoga se od toga zgučavamo, kak bi trbelo kakšen dober biznis delati, aj si kakši pejnez prislūžimo. Ka si kaj prislūžimo, ka mo boukše živeli. Depa, brodimo dun leko, brezi pejnez pa je kakši dober biznis trno žmetno začniti. Na, neštérni skur brezi pejnez biznis tirajo. Najbole prvi mi na pamet pridejo tisti z Vogrskoga. Vej pa vejte, tisti, ka želejdie pa vse takšno koulakvrat vküper berejo. Eške kakšen žlejb doj vtrgenjo, stari potač odpelajo ali pa eške kaj drugoga. Aj je gé za odpad ali pa nej, sto bi to vedo, dé z njimi. Ja, smetje vsej farb pa materialov je trno velki biznis. Tou mi zdaj v Sloveniji dobro pounimo. Tak nagnouk trikrat več trbej plačati za tou, ka ti smetje odpelajo. Depa, mi, domanji ga mujs moramo prebejrati. Pepejr v eno kantlo, bio smetje v drugo, plastiko v tretjo, vse drugo pa v štrto. Pravijo, ka uni tou vse reciklejrajo pa tak do nouvi materialov pridejo. Tej materialu se po tejm tadale odavajo. Tou je gé nebeski biznis! Ti moraš plačati, uni pa tak na dva kraja slūžijo.

Pri naši souseđaj Hrvataj je vcejlak ovak. Vej se, ka največ té preklete plastike dé v odpad. Če bi mi stoj pred dvajstimi lejtami pravo, ka de se voda v plastiki odavala, bi njemi nikak nej vörvo. Zđaj pa? Vse, ka teče, se nut v plastiko toči. Pa eške v konzerve ranč tak. Tou se meče es pa ta, po lesej, v šance, po travnikaj pa poštijaj. Kak povejdano, souseđge Hrvati so prajli: zdaj pa dojde! Tak na vsikšnoj plastiki ali konzervi od pive, kole ali kaj takšnoga piše, ka pejneze dobiš, če tou nazaj v bauto odneseš ali pa na kakšo takšo mesto. Tak nagnouk so se lidge najšli, ka vse takšo vküper berejo. Pa ne vejmo, če kaj vejte, eni od toga živejo. Pa ranč nej lagvo! Tak, eške gnouk se je pokazalo, kak dober biznis je smetje.

Mi smo v našoj domanjoj krčmej tö brodili, kak bi kakšen biznis s takšnim delom gor najšli. Bole smo brodili, vse, ka smo zbrodili, je za odpad bilou. Za eden čas je prišo za naš sto eden možakar, ka v Vieni dela. Ka dela? Vse fele, ka njemi na varaškaj komunali povejo pa zapovejo. Zmejče poštijie, parke, park-place pa vse takšno. Pravi, ka dobro plačo ma. Depa, eške kcuj k tomi tö slūži. Vejmo, ka tam v najbolje turističnom tali konje majo. Če stoj šké, ga za dobre pejneze s fijakerom malo kouli pelajo. Pa tou tö vejmo, ka konj gesti mora. Pa tadale vejmo, ka dé na lampe nut, nin zar vö mora priti. Té naš poznanec tou z lopato gor beré, tou, ka tam zar pri konji vö pride. Gor beré, v kante dejva pa na eno mesto na küp nosi. Tam tou vküper sprnej, s padašom tou v male žačke dejvata pa tou tadale odavata. Po tejm si leko dame svoje rauže na oknaj gnojijo, ka do lepše pa bole velke. Preklete dober biznis!

Kak je té možakar odišo, si je krčmar Pišta nika vcejlak originalnoga vözbrodo. Pravo je, ka bi mi tö leko nika takšnoga delali pa odavali. Z velikimi vüjamo smo ga poslūšali. Pomalek je začno tumačiti, ka naši v parlamenti pa tisti najbolje prejnji dosta smetja vö iz sebe vejo spraviti. Pa nad lampe njim takšo vö dé kak konjom tam zar. Pa je eške pravo, ka bi tou vse trbelo vküper pobrati, zgrablati pa po tejm iz toga delati čemer. Tisti čemer, ka divdjo travo, pleve, trnje pa vse takšo leko na nikoj deje. Nebesko dobra ideja! Depa, je pravo poštaš Pali, tou je tak lagvo pa tak zanikoj gé, ka uni vöspravljajo, ka leko vse drugo tö vmori, nej samo tisto, ka bi mi škeli. Ja, po istini je pravo. Tak je té biznis s takšnim smetjöm tö na nikoj prišo. Zđaj tadale brodimo, kakšni biznis bi delali.

Miki

... DO MADŽARSKE

Madžarski proizvod, domači proizvod

S 1. septembrom 2013 je veljaven sklep Ministrstva za razvoj podežlja, ki določa, pod kakšnimi pogoji se lahko določen proizvod prodaja kot madžarski proizvod, domači proizvod ali doma predelan proizvod. Gre predvsem za živila in živilske proizvode. Za madžarski proizvod se šteje tisti, ki je predelan v državi stoodstotno iz madžarskih sestavin. Za domači proizvod se štejejo tista živila, ki vsebujejo najmanj 50 odstotkov domačih (na Madžarskem pridelanih) sestavin in predelava poteka v celoti na Madžarskem.

Tretja kategorija so doma predelani proizvodi. To so živila, ki jih predelajo na Madžarskem, toda večinoma so iz tujih sestavin. Uporaba etiket ni obvezna, proizvajalci se lahko prostovoljno odločijo zanje. Kot pravi predstavnik ministrstva, gre predvsem za informiranje domačih kupcev, ki se potem lahko zavestno odločajo in z odločitvijo podpirajo domačo predelovalno industrijo ter posredno domače kmete.

Visoke globe za nepotrebne klice reševalcev ali gasilcev

S 1. septembrom se je spremenil zakon o prekrških, na podlagi katerega se lahko z visokimi globami kaznujejo tisti, ki po nepotrebnem alarmirajo ali kličejo reševalce ali gasilce oz. centre za reševanje. Sodelavci le-teh se namreč pritožujejo, da je skoraj polovica klicev lažnih. Nekateri jih namreč kličejo le zaradi točnega časa ali vremenske napovedi, nekateri pa le za šalo. Klici oziroma telefonske številke se lahko kontrolirajo, kajti telefonski sistem beleži vsak klic in posname vsak pogovor. Številke izpiše tudi v primeru, če so le-te tajne. Na podlagi tega lahko sodnik za prekrške izreče denarno kazen od 5 do 150 tisoč (500 evrov) forintov.

Dosta dobrega lüstva na malom mestu ...

Marika Schrei (Receg) iz Sakalovec je vsigdar koražna, dosta odi po vesi, zato ka ona nosi novine Vas Népe. Rada je v družbi, rada spejva pa pleše. Nej zaman, vej pa gda je mlada bila, je plesala v folklori pa spejvala v pevskom zbori. Njeni mauž več ne žive, dapa zato je nikdar nej sama, dva sina sta ešče doma. Najbola se veseli 5 vnukom, šteri dostakrat pridejo pa go poglednejo.

- Marika, vi ste po kuči Rec-tjini, po možej se pa zavete Schrei. Vaš mauž so te gvüš-no nej od tec valaun bili, zato ka tau je nemško ime.

»Moj mauž je Vogrin bijo, nje-ga so tü v krajini fejest dobro poznali, zato ka je malar bijo. On se je tü v Varaša pri Ödöni Dončeci včijo, pa tak sva se te spoznala. Ovak je on Vogrin bijo pa se je na Horvátnádalja držo. Gda sva se oženila, te je prišo v Sakalovec.«

- Gda sta se ženila?

»Tau je bilau leta sedemdesetoga, drugoga novembra. Gostüvanje je tü v kulturnom daumi bilau pa Makoš banda nam je špilala, na tau se tak nazaj sponim, kak če bi zdaj bilau.«

- Gde ste živeli potistim, ka ste se oženili?

»Najprvin smo doma pri moji starišaj bili, pa sedemdesetstr-toga leta smo začnili zidati té ram. Težko je bilau, zato ka sem te že tri deteta mejla, štri se je pa že tak tü naraudo, gda smo ga zozidali. Nej bilau leko tak zidati, zato ka samo sedemdesetpetgezero forintov smo dobili od banke na pausado. Dapa dosta pomau-či smo dobili od starišov, moji so lejs dali, dosta so pomagali pri deli, oča te ešče konja emo, pa ka je trbelo, on je nam vse zvozo. Od moža stariške so pa nas s pejnazami pomagali, tak smo te leko zozidali te ram.«

- Gda ste se leko nutraspaki-vali v nauvi ram?

»Za edno leto smo se že pakivali, dapa te je ešče nej bilau

vse gotovo samo edna iža, spotkar pod je ešče samo beton bijo, tak smo sé prišli. Te je ešče voda tü nej bila v rami, mojga moža brat je vanej skopo eden stüdenec, küpli smo hidrofor, pa te tak smo do vode prišli. Pred tejm sem

v rokej nosila domau vodau, vejš kak daleč, od tetice Rónai, na den ranč ne vejm kelkokrat. Te so ešče mlajši mali bili pa dosta planic je trbelo prati, nej tak bilau kak zdaj, gda grda grata, te go taličiš. Tam je trno dobra voda bila, ešče mlajši so leko pili iz nje. Bilau je tak, ka ešče sodacke so od tistec nosili, da je v laktanji nej bilau vodé. Dvej kante sem nagnauk vlejkla pa na den ranč ne vejm kelkokrat sem se obrnaua, zato pa me zdaj tak fejest roké bolijo. Pa te je ešče tau nej dojšlo, gda sem gvant vöobešavala v velkom mrazi, te so mi ešče roke tö vse vküpzmrznile.«

- Vam je nej napamet prišlo, ka bi v Varaš šli?

»Mena nikdar nej, dapa tistoga reda ešče drugim tö nej. Mi smo tü začnili zidati pa potistim se je te tau vse vöozidalo.«

- Gda ste leko dolaplačali, ka ste duga meli?

»Tau je nej tak dosta bilau, vsikši mejsec smo štiristau forintov plačüvali. Tau tö istina, ka te je ešče tau več vrejdnosti

melo kak zdaj. Gda so vodovod vlekli, te smo ešče meli vejn dvajsti gezero duga. Te je tak bilau, če si vodau notraplačo pa ešče polonja duga si tö vöplačo, te so ti pulonja tapistili. Tašča (anyós) nam je dala peneze pa tak smo se te mi rejšili od duga.«

- Dočas ste vi nin nej delali, dočas ste mlajše nej gorzranili?

»Prvin kak bi se oženila, sem v židanoj fabriki začnila delati, najprvin samo štiri vöre, ka sem nej osemnajset lejt stara bila, potistim pa že redno. Gda sem se oženila pa so prišli mlaj-

ši, te sem tisti čas, ka so nej zrasli, doma bila. Gda je že tak bilau, ka mo nazaj išla delat, te je pa prišo te mali, tak ka sem več nej mogla nazaj. Eden čas sem brez dela bila, pa gda se je ta firma odprla, gde so z lesaum delali, ta so namé goravzeli. Nejssem težko delo mejla, dapa tista fabrika je tö nej dugo bila, zato ka so go zaprli, pa te od tistoga mau sem zdaj te doma.«

- Gda je mauž mrau?

»On je ešče tö nej bijo v penziji, zato ka je mladi mrau, petdesettri lejta je bijo star.«

- Od tistoga mau ste sami?

»Tak sem sama, dapa ovak nej, zato ka ešče dva sina sta doma. Zdaj mo v penzijo išla, zato ka sem že v tej lejtaj, etak de že malo baukše, zato ka potejm dobim že penzijo.«

- Dapa vi zato ovak ešče delate, če dobro vejm, novine Vas Népe vi nosite, nej?

»V dvej vöri vnoči pripelajo novine, dja pa gda je baukši čas, te v petoj vöri začnem nositi novine, gda je slabšo vrejmen, te pa v pau šestoj. Osemdeset novin mam, ka moram

raznosti, pa zavolo tauga cejlo ves moram zopojdti. Zaman so taša mejsta, ka samo edne trbej nesti, ranč tak moram titi, kak če bi dvajsti nesla. Spodkar v vesi z biciklinom odim, po brgaj pa pejški, zato ka tam več ne ladam ga gnati, zato ka sem infarkt mejla. Tau je nej žmetno delo, dapa zato itak briga, od pondejlka do sobote vsakši den moram titi, najbola je te lagvo, če deždé ali snejg.«

- Kelko časa zopojdite tau paut?

»Edno vöro zato trbej, zaman se z biciklinom pelaš, dosta trbej gora pa dola skakati. Prvin je lagvo bilau, zato ka dosta lagvi psauv je bilau, zdaj že baukše, zato ka je že malo, pa tej so tö privezani.«

- Vi ste tö član Društva porabski upokojencev, nej?

»Najprvin sem samo tü v Sakalovci bila član, dapa tauga društva že zdaj nega, sledkar sem pa nutrastaupila v tau porabsko društvo. Mena se tau fejest vidi, dosta programov mam, dosta se vozimo pa vidimo, tak ka leppo delo je tau.«

- Kak tau, ka ste vi vsigdar tak veseli pa koražni?

»Dja tö dosta brige mam, dapa dja se ne njam ta, tau dja vse pozabim. Zakoj bi kazala drugoma svoje nevole, tak mi niške ne pomoga. Dostakrat se dja tö čemerim, dapa vpa-met sem vzela, ka tisto nika ne pomoga, bola je ešče üše. »Tau pa name fejest veseli, ka mam pet vnukov, tak ka zaka bi nej bila koražna, tej malim

se človek sploj leko veseli, vejš. Sploj pa te gda so vsi tü pri meni. Istino, ka nej je velki ram, dapa kak pravijo, dosta dobrega lüstva na malom mestu tö mesto ma.«

- Njivo delate ali mate kakšne živali?

»Njivo več ne delam, zato ka divjačina mi je vsigdar vse nanikoj djala, zato sem go pa bola tanjala. Svinje že dveje leta tö nejmam, zato ka če doma ne morem pripauvati sildja, te mi več nej vrejdnost držati.«

- Dostakrat vas vidim, ka ste vanej na pauti, pa povese odite, vi tau eške držite, zato ka gnesden že lüstvo trno néde, še prej k sausedi nej.

»Dja zato vsigdar dem pa poglednem lidi, pa ranč tak v krčmau tö. Nej zavolo piti, liki zato, ka aj malo med lüstvom baudem. Tam človek malo kaj čüje pa leko parpovejda, sploj pa te je tau dobro, če sem sama doma. Dostakrat, če nédem notra v krčmau, te mi že krčijo, ka je Mari, betežna si dje. Če pa kakšni sok spidjem, te mi pravijo, če mi od toga pamet odide, te več nikdar mi nazaj ne pride. Mena nej trbej piti k tauma, aj se dja dobro čütim, dja trno rada spejvam pa plešem brezi tauga tö. Dapa tau je bola te, če tü v vesi mam kakšno prireditev ali veški den, dja ovak indrik nédem.«

- Slovenske naute tö spejvate?

»Pa vejš, edna najlepša nauta mi je ta, ka: 'Teče mi voda po ciglaj...'

Karči Holec

Ne pozabite pogledniti!

Vpogled - magazin Porabja

Bepillantó - A Rába-vidék magazinja

Na ogled je vsakši torek ob

20.00 vöri na Gotthárd TV

Ponovitvi: ob petkaj ob 20. vöri, ob nedelaj v

13.30 vöri

STARI AUTO TAM ZA BAUTO

Za bauto že lejta pa lejta stogi eden stari auto. Niške ne vej, sto ga je tam njau. Ranč tak niške ne vej, kak dolgo je že tam gé. Eni pravijo, ka tresti lejt, drugi, ka dosta duže. Pa tou tō niške ne vej, kakši auto je tou. Vsikiš samo vej, ka je tou gé eden stari auto. Té stari auto pa eške kak dobro vej, kak je z njim gé.

Eden padaš

Stari auto zar za bauto že dolgo nema kakšoga pajdaša. Na, če po istini povejmo, je njegov največji pajdaš biu Luigi, Lujzek. Un ga je najbola rad emo, un ga je v red gemau, njemi je njegov libleni auto biu vse na toum svejti. Pa če dobro pouni, je njegov Lujzek nej emo zavole pajdašov. Če dobro pouni, je samo enoga škeu meti, pa eške tistoga je nej dolgo emo. Pa vse tou zavolo njega, zavolo svojga liblenoga autona.

Stari auto zar za bauto eške gnesden ne vej, od kec se je vzeu, od kejc je prišo. Je biu poznanec iz slůžbe? Leko ka je biu padaš z njegovi bole mlajši lejt? Sto vej, leko sta se samo tak najšla? Kakoli že, prišo je tisti den. Prišo je den, gda ga je njegov Lujzek nut v auto pouzvo. Ga je nut v njega pouzvo, aj si séde, ka ta se z njim tako malo koulakvrat pelala. Depa, Lujzek njemi je najprva cipele pogledno. Pa ga je eške nej nut pūsto. Mujs si ji je mogo spucati, ka so se sijali kak eške nigdar. Té njegov padaš se je že znouva škeu nut sejsti pa ga je Lujzek dola stavo. Tam zar na lačaj je nekšo smejt emo. Že njemi je kefo prineso, ka si je lače skefo. Naš auto si je že brodo, ka do zdaj dun šli, depa, nej. Lujzek je aklavi biu pa ga je eške gnouk cejluga pogledno, svojga padaša. Eške njemi je nika na glavej najšo pa na lejvoj rami je nikšen pra emo pa eške vsefele je najšo. Na zdaj si je dun leko nut vseu, samo ka njemi autona ne zgrdi.

Takšo se na rejci zgodi, ka bi se dva v autoni pelala. Naš auto si je skur nej mogo zbroditi, kelkokrat se je takšo zgodilo. Če dobro pomni, gnouk je Lujzek mamu pelo, ato, pa eške tetico z Merke. Pa tou je vse bilo. Nej čüdo, ka je trno veseli biu. Vej je pa auto nej samo za enoga. »Dun štiri zice mam, nej pa enoga,« bi pravo svojimi Lujzeki, samo če bi vedo gučati, kak tou vejmo lidge.

Tak so se pelali, njegov motor tam nut pa je djau kak najbola zdravo leko. Tam nin za pou vōre si je Lujzek zbrodo, ka mujs nika mora küpiti. Padaši je skur zapovedo, aj na njegov libleni auto pasko ma. Tak je vcejlak miren odišo tanut. Padaš je eden čas tavō nad glažojno gledno, po tejm pa pomalek v žepko segno. Nej dva, nej ena, si je cigaretlin vužgo. Autoni so se skur posvejti od nevoule gor vužgali.

»Vej je pa kaditi nikak nej zdravo, nej za človeka pa za auto tō nej,« bi njemi povedo, če bi vedo.

Kak se je najbola nevouljivo, je s cigaretlina že pepeu doj spadno. Ranč v tistoj minuti je njegov Lujzek dvera gor oupro. Kak je Lujzeki pri srcej bilou, tou samo un vej. Auto pa poumni, ka je skur vküper spadno. Gda je malo k sebi prišo, se je njegov padaš že mogo spucati tavō. Na, po tejm je več nej biu njegov padaš. Gda je tisti vcejlak nevoulasti odišo, je Lujzek vse štiri dveri gor oupro. Dim je dun mogo vō iz autona. Po tejm je tisti pepeu gorspuco pa se kak nabole brž domou odpelo. Tam njemi je njegva nevoula prajla, ka auto čisti mora biti, kak če bi ranč vō iz fabrike prišo. Tri vōre njemi je trbelo, ka je saga od cigaretlina pa saga od nemarnoga indašnjoga padaša preminoula.

»Vidiš, lejpi moj?! Cigaretlin je nikak nej dober gé. Dosta dela sam emo zavolo njega, depa, samo ka si mi ti čisti pa zdrav,« njemi je pravo, prva je spat šou.

Ja, tou stari auto zar za bauto eške trno dobro poumni. Zdaj, gda je sam gé, bi njemi eden takšen nemaren padaš trno dobro spadno. Depa, brez cigaretlina, tou se razmej!

Miki Roš

»Povezovanje skozi tradicijo«

Športno društvo Srebrni breg z Gornjega Senika se je letos prijavilo na razpis Urada vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Naziv njihovega skupnega projekta z Ekokulturo Lendava, je »Povezovanje skozi tradicijo«. Načrtovano je bilo, da bi porabski športniki Lendavo obiskali v dveh skupinah, vsaka skupina po en teden. Na žalost toliko sofinansiranja niso dobili, zato so se udeležili samo dvakrat po en dan.

Prvič so se skupaj s člani Ekokulture Lendava udeležili tekmovalja v kuhanju bograča, t. i. Bogračfesta v Lendavi. To je bilo 24. avgusta, v soboto. O prireditvi, na kateri je sodelovalo 105 ekip iz Slovenije, Madžarske, Hrvaške in Avstrije, organizatorji govorijo takole: »V starem mestnem jedru Lendave, med zgodovinskimi kulisami meščanskih hiš in ob vznožju slikovitih lendavskih vinogradov je že več kot desetletje največje tekmovalje v kuhanju bograča v Sloveniji. Prireditev je pravzaprav festival kulinarike, kjer se ob bograču, tradicionalni vinogradniški jedi, ki jo pripravljajo v kotličkih na Glavni ulici tekmujoče ekipe, zvrstijo tudi ostale domače dobrote: lendavski pereci, ocvirkove pogače, ... In ob tej pestri kulinarčni ponudbi ne smemo pozabiti niti na ponos vinogradnikov, na rujno vino, ki se zaiskri v kozarcih obiskovalcev Bogračfesta.« Prireditev se je začela že ob 8. uri z budnico. Kljub slabemu vremenu se je popoldne zbralo veliko obiskovalcev. Ta dan so v Lendavi pripravili še eno tekmovalje: Tudi Lendava ima talent. Za najmlajše so pripravili animacijski program, ti pa so si še ogledali predstavo Kukuc ter nastop teatra Cizamo Najboljši cirkus in cirkuške delavnice. V tekmovalju kuhanja

bograča je zmagala ekipa Društva vinogradnikov in sadjarjev Hotiza. Drugo mesto so osvojili člani Društva vinogradnikov Čentiba. Tretje mesto so do-

bili tekmovalci iz Sv. Martina na Muri. Ta dan so podelili še naziv »Mladi mojstri bograča 2013«. To so postali člani Kluba prekmurskih študentov. Poleg

tega so razglasili še zmagovalce v kategoriji najbolj urejenih tekmovališč. Prvo mesto je dosegla ekipa GMT d.o.o. Murska Sobota, PE Lendava, drugo mesto ekipa Agencija Sever in tretje mesto ekipa Zdravstveni dom Lendava.

Priznanja sta podelila prejšnji predsednik države dr. Danilo Türk, ki je bil tudi pobudnik, da Lendava postane svetovna prestolnica bograča, ter lendavski župan Anton Balažek. Na žalost porabska-lendavska mešana ekipa ni dobila nagrade, ampak so si člani s tem programom pridobili nova prijateljstva in navezali nove stike.

Druga prireditev je potekala 31.

avgusta zopet v Lendavi. To je bila Lendavska trgatev, o kateri organizatorji pišejo takole: »Tradicionalna etnološko-kulinarčna prireditev, ki se odvija na različnih lokacijah v mestu. Obiskovalca pritegne pestri program, ki zajema povorko s predstavitvijo domačih običajev, folklorni festival in bogato kulinarčno ponudbo začinjeno z odličnimi lendavskimi vini. Celodnevno dogajanje se zaključuje z zabavno glasbenim programom.«

Na letošnji 34. Lendavski trgatevi je sodelovalo štiriindvajset nastopajočih skupin iz Madžarske, Hrvaške, Srbije in Slovenije. Za kulturni program je poskrbela Zveza kulturnih društev Lendava, organizatorji ostalega dogajanja pa so Turistična zveza Lendava in Občina Lendava.

Prireditev se je začela s povorko skozi mesto ob enajsti uri. Tradicionalno povorko je odprl par v narodni noši, ki je imel tablo z dvojezičnim napisom:

»34. Lendavska trgatev – 34. Lendvai szüret«. Njima je sledil par v madžarski narodni noši ter vsi ostali, ki so sodelovali na trgatevi. Popoldne so prijatelji Porabcem pokazali znamenitosti Lendave.

Z Lendavsko trgatevijo se je sodelovanje Športnega društva Srebrni breg z Gornjega Senika (predsednik Sándor Labritz) in Ekokulture Lendava (podbudnica sodelovanja Simona Ferčak) v okviru projekta zaključilo. Upajo, da bodo naslednje leto zopet lahko sodelovali.

O Bogračfestu in Lendavski trgatevi pa naj govorijo še slike!

Martina Zakoč

